

## MAAILMAN TIEDE- JA TEKNOLOGIAMUSEOT KOOLLA KIINASSA

Kimmo Antila

Museoalan maailmanjärjestö ICOM (The International Council of Museums) järjesti viime marraskuussa Shanghaissa joka kolmas vuosi pidettävän laajan konferenssinsa. Tapahtuman yhteydessä omiin kokouksiinsa kokoontuivat myös ICOMin kaikki 26 alakomiteaa. Tiede- ja teknologiamuseoiden järjestö CIMUSETin (The International Committee for Museums and Collections of Science and Technology) jäsenet matkasivat konferenssiviikon aikana noin 300 kilometrin päähän Shaoxingiin.

ICOMin Shanghaiin konferenssissa oli kaikkiaan yli 3 600 osallistujaa. Valtavan tapahtuman päätilaisuudet järjestettiin vain pari viikkoa aiemmin päättyneen upean EXPO-maailmannäyttelyn alueella. Konferenssi laajeni myös muualle 19 miljoonan asukkaan kaupunkiin ja sen lähiympäristöön. Ensimmäistä kertaa Kiinassa järjestettyyn museoalan konferenssiin oli valittu pääteemaksi *Museums for Social Harmony*. Yleisessä tiedossa on, että vahvaa taloudellista murrosta läpikäyvän maan tilanne ei ole ihmisoikeuksien suhteen aivan ongelmaton. Siksi monen ulkomaisen osallistujan kulmakarvat nousivat kysyvästi, kun puheissa korostettiin yhteiskunnallisen harmonian tavoittelua museotyön lähtökohtana. ICOM on kuitenkin leimallisesti epäpoliittinen järjestö, eikä sen tehtävänä ole ottaa kantaa ihmisoikeuskysymyksiin. Keskustelut sujuivat isäntiemme kanssa harmonisissa merkeissä museotyön, kulttuurin, historian ja nähtävyyksien tiimoilla.

CIMUSET on aktiivinen ja vuosittain oman konferenssinsa järjestävä ICOMin alakomitea. Viime vuosina järjestön konferensseja on järjestetty mm. Tanskassa (2008) ja Serbiassa (2009). Kokoukset ovat tuoneet yhteen yleensä noin 70–90 tekniikan museoiden ja tiedekeskusten osaaajaa. Tärkeintä antia CIMUSETin konferensseissa on ollut päästä kuulemaan alan kehityksestä, tutkimustyön painotuksista ja näyttelyiden uusista avauksista muissa maissa. Isäntämaan museoihin tutustuminen on tarjonnut myös ainutlaatuisen näkökulman tekniikan museotoiminnan nykytilaan. Esimerkiksi Serbian pääkaupunki Belgradissa pääsimme edellisvuonna tutustumaan vasta vähitellen modernia museoinfrastruktuuria luovan maan tilanteeseen, jossa ruohonjuuritason kysymykset koskivat ensimmäisten näyttelyiden tekoa ja kokoelmien säilytyskysymyksiä. Kiinassa järjestetyssä CIMUSETin kokouksessa pääpaino oli puolestaan uusien tiedekeskusten maailmassa.

Shaoxing on 4,3 miljoonan asukkaan suurkaupunki, noin 300 kilometriä etelään Shanghaista. Kaupunkiin kaavillaan myös omaa tiedekeskusta, joka oli yksi syy sen valinnaksi kokouspaikaksi. Samalla pääsimme tutustumaan matkan varrella Hangzoun tiedekeskukseen ja kaupungin hienoihin nähtävyyksiin. Shaoxingissa vastaanotto oli ylenpalttinen ja ystävällinen. CIMUSET oli järjestetty osaksi laajaa teknologiamuseoiden ja tiedekeskusten vuosittaista kokoontumista ja kiinalaisia osallistujia ilmestyi paikalle pitkälti kolmatta sataa.

Kaupungin keskustan viiden tähden hotellissa järjestetty konferenssi sujui mainiosti; kiinalaiset ja ulkomaiset vieraat vaihtelivat säännöllisesti puhujan paikalla ja simultaanitulkkaus toimi erinomaisesti. Aiheet käsittelivät erityisesti erilaisia aktiviteetteja tiedekeskuksissa, vuorovaikutusta vierailijoiden kanssa ja uusia teknologisia sovelluksia. Erityisesti suurimmissa kaupungeissa Pekingissä ja Shanghaissa on

investoitu suuria summia näyttäviin toteuksiin. Teknisissä ratkaisuissa Kiinassa oli toisinaan jopa pitemmällä kuin läntisen Euroopan tiedekeskuksissa. Perinteisiä tekniikan tai tieteen museoita ei valitettavasti konferenssin aikana päästy näkemään. Tiedekeskusten nimi Kiinassa on ehkä hieman hämäävästi lähes poikkeuksetta ”Museum of Science and Technology”, mutta sisältö vastasi enemmän Science Center -konseptilla länsimaissa toimivia instituutiota. Esittelyiden ja keskustelujen pohjalta näytti siltä, että ainoastaan Pekingin tiedekeskuksessa on laajempi historiallinen kokoelma tieteen ja tekniikan saavutuksia.

Kiinalaisten esityksistä kiinnostavimpia olivat Pekingin tiedemuseon edustajien esitelmät, joissa sekä museopedagoginen anti että uusien teknologian luova käyttö näytti olevan erinomaisesti hallussa. Shanghain seudun tiedekeskuksat puolestaan keskittyivät fysiikan ja luonnontieteen ilmiöiden esittelyyn, ja ne tekivät sen poikkeuksetta

melko kiehtovalla tavalla. Kiinnostavaa oli, että tiedekeskusten ja laajemminkin tieteen ja tekniikan museoiden tehtävä koettiin hyvin tärkeäksi erityisesti lasten ja nuorten kasvattamisessa tieteen ja teknologian maailman tehtäviin. Tiedekeskus löytyikin lähes jokaisesta Kiinan suurkaupungista – ja siellä missä sellaista ei vielä ole, sellaista varmasti jo suunnitellaan.

CIMUSETin eurooppalaisten osallistujien esityksistä mieleenpainuvia oli mm. unkarilaisen Eva Vamosin (Unkarin tekniikan ja liikenteen museo) esitys pienistä esineistä kertomassa suurta tarinaa. Evan esimerkkinä olivat historialliset kahvinkeitinimet. Toinen keskustelua paljon kiinalaisten keskuudessa herättänyt esitys oli CIMUSETin uudeksi presidentiksi valitun tanskalaisen Jytte Thorndahlin (Tanskan Energiamuseo) esitys energian kulutuksen muutoksista. Etelä-Amerikan edustajien kiintoisimmas-ta esityksestä vastasi brasilialainen Maria Esther Valente (Brasilian Astronominen

Hangzoun tiedekeskus. Kuva: Kimmo Antila.





Sisäänkäynti Hangzoun tiedekeskukseen. Kuva: Kimmo Antila.

museo), joka kertoi astronomisen museon aika-näyttelystä sekä asiakkaiden näyttelyn yhteydessä pohtimista erilaisista aika-käsityksistä. Oma esitykseni käsitteli media-museo Rupriikin ja museokeskus Vapriikin uusia Internetin historiaa ja innovaatioita esitteleviä näyttelyitä ja niiden pyrkimyksiä kommunikoida eri ikä- ja kävijäryhmien kanssa.

Shaoxingissa oli mahdollista tutustua myös lumoavaan vanhaan kaupunkiin, tuhansia vuosia vanhoihin siltoihin ja paikallisten elämään vanhan kaupungin kanaalien rannalla. Hangzoun tiedekeskuksen parasta antia oli hieno robottinäyttely sekä vaikuttava 4D-teatteri, jossa animaatioankarit heitivät virtuaalisia käärmeitä luikertelemaan katsojien penkeille ja niiden alle. Hienot efektit saatiin aikaan ilmanpaineella, mekaanisilla apuvälineillä ja jopa keinotekoisella sateella. Hangzoussa pääsimme matkamaan myös kuuluisalle Länsi-järvelle, jossa risteilimme katsomaan kolmen veteen upotetun pagodan saarta.

Konferenssin yhteydessä järjestetyt retket olivat mainio tilaisuus tutustua alan ihmisiin eri puolilta maailmaa ja vaihtaa kokemuksia näyttelyistä, tutkimusteemoista ja myös tieteen ja teknologian historian kokelmien karttumisesta.

CIMUSETin yleiskokouksessa valittiin järjestölle uusi hallitus, johon saatiin mukaan varapresidentiksi yksi Pekingin tiedemuseon johtajista, Dr. Xu Yanhao. Jo edellä mainitun tanskalaisen presidentti Jytte Thorndahlin lisäksi edustajia valittiin Sloveniasta, Australiasta, Unkarista, Espanjasta, Kroatiasta ja Venäjältä. Tulin itse valituksi ensimmäiseksi suomalaiseksi jäseneksi järjestön hallitukseen. ICOMIn konferenssia leimasi muutenkin suomalaisten aktiivinen osallistuminen, joka näkyi usean kollegan valintana eri alakomiteoiden hallituksiin. *Tekniikan Waiheiden* lukijoille tuttu nimi, Aalto-yliopiston professori Panu Nykänen, on osallistunut jo vuosien ajan maailman yliopistomuseoiden järjestö UMACin (University Museums and Collections) toimin-



taan ja hän jatkaa jo toista kautta tämän järjestön hallituksessa.

CIMUSET järjestää seuraavan konferenssinsa Tsekin tasavallassa Brnossa kesäkuussa 2011. Samassa yhteydessä kaupungissa avataan uusittu tekniikan museo. Iloinen uutinen oli myös se, että Suomelle myönnettiin Shaoxingin kokouksen yhteydessä CIMUSET-konferenssi vuodelle 2012. Päävastuullisena järjestäjänä on museokeskus Vapriikki Tampereelta ja yhteistyössä ovat mukana mm. Tekniikan museo, Heureka sekä Työvänmuseo Werstas. *Tekniikan Waiheita* -lehdessä tullaan julkaisemaan lisätietoja konferenssista vielä tämän vuoden aikana.

Kirjoittaja työskentelee museokeskus Vapriikin projektipäällikkönä.  
kimmo.antila@tampere.fi

Hangzoun upealla Länsi-järvellä oli vilkas vene liikenne. Kuva: Kimmo Antila.

### 2011 CIMUSET conference

The 2011 CIMUSET conference will be held in Brno, Czech Republic, 6th to 10th of June, 2011

The Theme of the Conference is:  
Technical Museums as Guardians of the Past and Educators of the Future.

The sub-themes are:

- The role of the collections and individual objects of Technical Museums in a changing social environment
- Restoring objects. Should the restored technical object look new?
- The museum and their visitors. How should we rouse the interest of children, schools and the "Silver Panthers" in sciences and technology?
- Challenges of the future – answers from the Museum
- Technical museums as "Agoras"?
- International co-operation for better understanding and improving the image of science

Deadline for proposals for presentations and papers is the 4 April 2011.

For more information, please contact:  
Klara Havlickova: havlickova@technicalmuseum.cz  
Eva Vamos: vamos.endrene@chello.hu

[www.cimuset.net](http://www.cimuset.net)

